

**ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ТА
ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ НАСЕЛЕННЯ
У КОНТЕКСТІ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ
РИНКУ ПРАЦІ**

**Матеріали
VIII Міжнародної науково-практичної конференції
(1 грудня 2015 р., м. Київ)**

Київ – 2015

УДК 377
ББК 74.212
А 43

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України
(протокол № 9 від 18 листопада 2015 року)

А 43 **Актуальні** проблеми професійної орієнтації та професійного навчання населення у контексті подолання кризи ринку праці : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (1 грудня 2015 р., м. Київ) / уклад. : Л.М. Капченко та ін. - К. : ІПК ДСЗУ, 2015. – 356 с.

ISBN 978-617-649-042-5

Збірник підготовлено за матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної конференції. Розглянуто теоретико-методологічні та організаційно-методичні аспекти професійної орієнтації і професійного навчання населення, шляхи вдосконалення профорієнтаційної роботи та професійного навчання в умовах сучасного ринку праці.

Для науковців, педагогічних працівників професійно-технічних і вищих навчальних закладів, студентів, магістрантів, аспірантів, спеціалістів державної служби зайнятості та інших фахівців, які цікавляться проблемами професійної орієнтації та професійного навчання незайнятого населення.

УДК 377
ББК 74.212

ISBN 978-617-649-042-5

© Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості
України (ІПК ДСЗУ), 2015

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

<i>Мельник О.В.</i>	Компетентнісний підхід у професійній орієнтації.....	7
<i>Десятов Т.М.</i>	Особливості розробки та реалізації стандартів професійної підготовки на основі компетентнісного підходу: зарубіжний досвід.....	14
<i>Лопух В.С.</i>	Система професійної підготовки робітників США (на прикладі промисловості Нью-Йорка).....	20
<i>Гасанов В., Махмудов М.</i>	Методи моніторингу и прогнозування кадрового потенціала Азербайджана.....	36
<i>Балашов Д.О.</i>	Організація підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб за робітничими професіями.....	41
<i>Авраменко М.Л., Маліновська Н.М.</i>	Надання професійних та профорієнтаційних послуг інвалідам з числа учасників АТО в умовах Всеукраїнського центру професійної реабілітації інвалідів.....	47
<i>Олійник В.В.</i>	Відкритий університет післядипломної освіти як інноваційна форма навчання дорослих.....	50
<i>Щербак О.І.</i>	Організаційно-педагогічні умови підвищення кваліфікації педагогічного персоналу навчальних закладів та підприємств.....	56
<i>Жижко О.А.</i>	Психологія професійного розвитку маргінальних верств населення.....	62
<i>Волярська О.С.</i>	Формування професійної компетентності безробітних в умовах дистанційного навчання.....	68
<i>Судаков М.В., Балашова Н.В.</i>	Впровадження системи оцінювання результативності роботи персоналу в діяльність державної служби зайнятості: проблеми та перспективи.....	75
<i>Сігаєва Л.Є., Опольська А.В.</i>	Особливості організації навчання керівників навчальних закладів в системі післядипломної педагогічної освіти.....	79
<i>Василенко О.В.</i>	Визнання результатів неформального професійного навчання – пріоритетний напрям суспільно-економічного розвитку в умовах кризи ринку праці.....	85

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

<i>Грамма О. В.</i>	Особливості надання соціальних послуг дітям-сиротам та дітям, позбавлених батьківського піклування: профорієнтаційний аспект.....	92
<i>Гриценко Л. І.</i>	Курси профорієнтаційного спрямування як системоутворюючий засіб педагогічного забезпечення професійного самовизначення учнівської молоді.....	97
<i>Гуцан Л.А.,</i>	Забезпечення професійного самовизначення учнівської молоді в процесі позаурочної і позашкільної діяльності в умовах освітнього округу.....	104
<i>Заєць І.В.</i>	Психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до профорієнтаційної роботи в професійно-технічних навчальних закладах.....	112
<i>Закатнов Д.О.</i>	Конструювання професійної перспективи учнівською молоддю.....	119
<i>Ігнатович О.М., Марченко І.Б. Кіячук А.Й.</i>	Професіологія в системі педагогічної освіти.....	124
<i>Кобченко В.В.</i>	Сучасні дослідження проблеми формування професійних устремлінь старшокласників.....	135
<i>Кобченко В.В.</i>	Психологічна профілактика безробіття незайнятого населення.....	141
<i>Лісовська І.В.</i>	Досвід Тернопільського міськрайонного центру зайнятості з організації профінформаційного обслуговування населення і молоді.....	147
<i>Литвинова Н.І.</i>	Психологічні основи становлення професійно-педагогічної спрямованості особистості.....	153
<i>Морін О.Л.</i>	Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу.....	161
<i>М'якота І.М.</i>	Досвід впровадження в місті Києві пілотного проекту зі створення інформаційно-консультаційних центрів.....	168
<i>Назаркевич В.О.</i>	Деякі аспекти вдосконалення надання профорієнтаційних послуг безробітним особам віком старше 45 років, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштування в умовах реформування служби зайнятості.....	172
<i>Никоненко Л.В.</i>	Новітні медіапрактики як інструмент соціалізації студентської молоді.....	177
<i>Ортікова Н.В.</i>	Особливості надання профорієнтаційних послуг молоді з вищою освітою.....	182
<i>Охріменко З.В.</i>	Зміст та форми професійного консультування	

6. Кремень В. Освіта в Україні: стан і перспективи розвитку /В.Кремень //Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – Вип. IV. – К., 2001. – с. 7-18.
7. Леонтьев А.Н. Личность. Мотив. Деятельность / А.Н. Леонтьев. – М.: Изд-во полит. литер., 1970. – 141 с.
8. Попова К.Л., Каліщук С.М. Психолого-педагогічна технологія розвитку ціннісно-рольового компонента в структурі професійного становлення особистості майбутнього психолога: монографія /К.Л. Попова, С.М.Каліщук. – Запорозжя, 2011. – 280 с.
9. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л. Рубинштейн. – Т 1. – М., 1996-488 с.
10. Семиченко В.О. Психологія педагогічної діяльності /В.О.Семиченко. – К.: Вища школа, 2004. – 335 с.
11. Слостенин В.А. Педагогика и психология: учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений /В.А.Слостенин, В.П.Каширин. – М.: Изд. центр «Академия», 2003. – 212 с.
12. Яременко Л. Мотивація навчального процесу як педагогічна проблема / Л. Яременко // Вища освіта України. – 2014. – № 2. – С.69 - 75.

Морін О.Л.,

Інститут проблем виховання НАПН України

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО ОКРУГУ

В статті відображено узагальнення, отримані під час проведення організаційно-пошукового етапу дослідно-експериментальної роботи за темою „Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу”, яку досліджують співробітники лабораторії трудового виховання і профорієнтаційних технологій Інституту проблем виховання НАПН України.

Ключові слова: професійне самовизначення, учнівська молодь, освітній округ.

Постановка проблеми. Сьогодні вимагає підтримки суспільством свідомого і відповідального ставлення зростаючої особистості до побудови власної освітньої і майбутньої професійної траєкторії. Це має відбуватися ще під час шкільного навчання, що потребує активного освоєння сучасної освітньої парадигми, визначальними характеристиками якої є модернізований зміст, нові форми діяльності, інноваційні навчально-виховні технології, а визначальним чинником розробка і впровадження науково-методичного забезпечення професійного самовизначення особистості, залученню до цього процесу широкого кола зацікавлених осіб і організацій.

Як свідчить освітня і виховна практика, сучасним і потенційно дієвим плацдармом для розгортання професійної орієнтації учнівської молоді є освітній округи.

Згідно Положення про освітній округ (постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 777), це добровільне об'єднання у межах адміністративно-територіальних одиниць навчальних закладів системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної та вищої освіти, що спрямовують свою діяльність на створення умов для здобуття громадянами загальної середньої освіти, впровадження допрофільної підготовки і профільного навчання, поглиблене вивчення окремих предметів, забезпечення всебічного розвитку особистості, а також закладів культури, фізичної культури і спорту, підприємств і громадських організацій.

Метою утворення округу є організація ефективної системи освіти, забезпечення рівного доступу дітей відповідного віку до якісної дошкільної,

загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти, допрофесійного навчання незалежно від місця їх проживання, ефективно використання творчого потенціалу педагогічних працівників навчальних закладів, раціональне використання навчально-методичної, матеріально-технічної бази суб'єктів округу.

Аналіз досліджень. Наукові результати, отримані іноземними фахівцями, наступні: Дж. Голланд (США), створив систему професійної орієнтації молоді; С. Фукуяма (Японія), розробив систему професійних проб для учнів; науковці Німеччини Х. Арімонд, Л. Буссхофф, Е. Ваннак, В. Герцог, С. Декен, Х. Дібберн, А. Лумпе, Б. Майер, М. Ноєншвандер, Г. Ратчинські, К. Шобер, Ф. Штрук, Й. Шуді та ін., обґрунтували і впроваджують систему професійної орієнтації у навчальних закладах різного типу; науковці Російської Федерації Л. Мітіна, М. Пряжніков, М. Чистяков, С. Чистякова, Г. Резапкіна, Н. Родичева, В. Сахарова, розробили низку профорієнтаційних методик та запровадили у навчально-виховний процес профорієнтаційні курси.

Непересічну теоретично-практичну значущість мають дослідження іноземних учених: по створенню умов для обґрунтованого вибору особистістю професії (А. Адлер, Е. Берн, Л. Бонцори, Е. Гінзберг, Ф. Парсонс, Д. Сьюпери, К. Хорні та ін.); впливу системи ціннісних орієнтацій особистості на професійне самовизначення (Д. Берлінгер, Р. Белл, Б. Бол, Д. Брупер, К. Вальтер, Р. Вільямс, Р. Инглегарт, М. Кон, Н. Кейдас, С. Кейни, А. Маслоу, С. Ньюмен, К. Роджерс, Б. Скіннер, Т. Терман, Э. Торвдайк, Г. Хипд та ін.); форм і методів організації навчального процесу з метою підготовки учня до професійного самовизначення (Д. Адаме, Р. Брунер, А. Дж. Воттс, Дж. Киллен, Дж. Конанг, В. Никліс, М. Ритлук, Р. Слиппери, Х. Фукс, В. Цифройнд та ін.); стратегії в організації професійного самовизначення учнів за допомогою роботи з розвитку ціннісно-моральної основи (В. Бенетт, Л. Колберг, Т. Ликона, В. Пери, К. Рээн, Д. Френкель та ін.).

Визначальними для дослідження проблеми професійного самовизначення особистості мають праці: К. Абульханової-Славської, Б. Ананьєва, Л. Анциферової, Г. Балла, А. Голомштока, В. М'ясищева, Н. Пряжнікова, К. Платонова (теоретико-методологічні основи професійного самовизначення особистості); Л. Ботякової, О. Колесникової, Д. Костянтинівського, В. Мачуського, А. Мордовської, Є. Павлютенкова, Н. Побірченко, В. Синявського, А. Федоришина, І. Чечель, П. Шавіра та ін. (психолого-педагогічні основи формування у старшокласників готовності до професійного самовизначення); Л. Гуцан, Д. Закатнова, Л. Йовайши, Є. Клімова, Г. Левченка, О. Мельника, С. Осадчого, М. Піддячого, В. Сидоренка, А. Сазонова, В. Симоненка, М. Тиценка, Д. Тхоржевського, Н. Шевченко, М. Янцура, О. Ястремської та ін. (методи активізації професійного та особистого самовизначення, методичні основи профорієнтації), Т. Бабко, І. Волощук, А. Корсун, А. Назарчука, М. Шабдінова та ін. (психолого-педагогічні аспекти проблеми формування готовності до професійного вибору в умовах допрофільної підготовки і профільного навчання).

Крім того, дослідження інших аспектів професійної орієнтації учнівської молоді та дорослого населення здійснюють наступні вітчизняні наукові установи: лабораторія професійної кар'єри Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, відділ професіології та психолого-педагогічної діагностики Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України, відділ технологічної освіти та допрофесійної підготовки Інституту педагогіки НАПН України.

Нормативною базою для вирішення окресленої вище проблеми є Закон України „Про освіту”; Закон України „Про загальну середню освіту”; Державна національна програма „Освіта: Україна XXI століття”; Конвенція про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів №142 (ратифіковано Україною 3 травня 1979 р.); Концепція державної системи професійної орієнтації населення (постанова Кабінету Міністрів України від 17.09. 2008 № 842); Нова редакція Державного стандарту базової і повної середньої освіти; Нова редакція Концепції профільного навчання в старшій школі (Наказ МОН України від 11 вересня 2009 р. № 854); Положення про міжшкільний навчально-виробничий комбінат; Положення про організацію професійної орієнтації населення (затверджено наказом Кабінету Міністрів України №27/169/79, від 31 травня 1995 року; Положення про освітній округ (постанова Кабміну України від 27 серпня 2010 р., №777); Методичні рекомендації щодо складення регіональних планів створення освітніх округів та модернізації мережі професійно-технічних, загальноосвітніх навчальних закладів, у тому числі шкіл-інтернатів (розпорядження Кабінету Міністрів України від 5.09.2012 № 675-р); Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається (наказ Міністерства освіти України, Міністерства праці України і Міністерства у справах молоді і спорту України від 2 червня 1995 року №159/30/1526) тощо.

Означені вище нормативні документи продукують створення прецеденту з упровадження єдиної системи професійного орієнтування учнівської молоді, яка охоплює освітні заклади дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної та вищої освіти, а також заклади культури, фізичної культури і спорту, підприємств і громадських організацій. Система має не тільки координувати спільну діяльність означених закладів та застосовувати їх специфічні можливості, а і забезпечити супровід розвитку професійної кар'єри випускників загальноосвітніх і особливо вищих навчальних закладів.

Метою статті є розкриття теоретичних аспектів забезпечення професійного самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу, уточнення поняття готовності особистості до професійного самовизначення, визначення його складових, формулювання змісту і педагогічних засобів формування означеного психологічного утворення особистості.

Виклад основного матеріалу. Поняття „готовність учнівської молоді до професійного самовизначення” ми визначаємо як психологічне утворення особистості, що обумовлює довільний, усвідомлений вибір суб'єктом професії, яка за вимогами до людини адекватна його індивідуальними особливостями. Означене психологічне утворення проявляється під час планування, підготовки

і здійснення цілеспрямованих і послідовних самозмін особистості в процесі оволодіння обраною професією, діалектично поєднуючи залежність від ситуації вибору з узгодженням її безпосередніх впливів.

Структуру поняття готовності учнівської молоді до професійного самовизначення в умовах освітнього округу складають пізнавально-рефлексивний, мотиваційний, процесуально-результативний критерії.

Саме поняття критерій, це підстава для оцінки, визначення або класифікації чогось [2, с. 588].

Тому ми розуміємо сутність виділених критеріїв “готовності учнівської молоді до професійного самовизначення”, як основу для оцінки цього явища, тобто певним еталоном прояву окремих визначальних її ознак.

Пізнавально-рефлексивний критерій дозволяє оцінити повноту відображення уявлень особистості про світ професій, про майбутній власний професійний шлях, який зумовлено рівнем адекватності самооцінки особистих особливостей.

Мотиваційний критерій дозволяє оцінити обґрунтованість дій, тобто сутність спонукальних чинників розвитку інтересу до конструювання і реалізації майбутньої освітньої та професійної траєкторії.

Процесуально-результативний критерій дозволяє спрогнозувати дієвість сукупності низки послідовних дій, спрямованих на досягнення результату, заради якого і здійснювалася дія.

Таким чином, еталоном прояву окремих визначальних ознак „готовності учнівської молоді до професійного самовизначення” для пізнавально-рефлексивного критерію, це глибина і міцність знань, ступінь адекватного ставлення до професійного самовизначення, для мотиваційного критерію, це дієвість інтересів, сформованість мотивів і змістовність ціннісних орієнтацій, для процесуально-результативного критерію, це точність умінь і навичок, сформованість професійно важливих якостей.

Визначені нами критерії виступають ідеальними зразками, що виражають найвищий рівень сформованості „готовності учнівської молоді до професійного самовизначення”, порівняно з якими можна встановити ступінь відповідності реального рівня до ідеалу.

Визначені нами пізнавально-рефлексивний, мотиваційний, процесуально-результативний критерії розкриваються за допомогою ряду показників, тобто ознак явища, на підставі яких можна зробити висновки про перебіг процесу професійного самовизначення особистості [2, с. 1024].

Будемо розглядати поняття „показник готовності учнівської молоді до професійного самовизначення” як сукупність усіх можливих у конкретних умовах характеристик, які притаманні конкретному явищу, в нашому випадку „готовності”.

Показниками означеної „готовності” виступають:

– пізнавально-рефлексивний критерій: рівень знань про світ праці, про майбутню професію (зміст діяльності, вимоги до людини, професійно-важливі якості, потреба в ній на ринку праці), знання і адекватна самооцінка власних особливостей; розуміння перебігу процесу професійного самовизначення

(наявність резервного і основного професійного плану, володіння алгоритмом їх самостійної а корекції);

– мотиваційний критерій: рівень розвитку навчальних, пізнавальних і професійних інтересів, наявність мотивації до навчання і допрофесійної підготовки, позитивне ставлення до побудови майбутньої професійної кар'єри (соціальна значимість, престижність й матеріальна забезпеченість);

– процесуально-результативний критерій: вміння визначати відповідність професійних вимог обраної професії власним особливостями; прагнення до самоствердження і самореалізації шляхом саморозвитку професійно-важливих якостей, прагнення до проби сил в процесі предметно-перетворювальної діяльності, яка має ознаки власне професійної.

Нами встановлено високий, середній та низький рівні сформованості готовності учнівської молоді професійного самовизначення:

Високий: суб'єкт володіє знаннями про світ праці, про майбутню професію, самостійно знаходить джерела інформації та використовує їх відповідно до цілей; адекватно оцінює власні індивідуальні особливості; вміє визначати відповідність професійних вимог обраної професії власним особливостями; розуміє перебіг процесу професійного самовизначення; має високий рівень розвитку навчальних, пізнавальних і професійних інтересів, наявна стійка мотивація до навчання і допрофесійної підготовки; вміє самостійно здобувати знання; ставлення до побудови майбутньої професійної кар'єри позитивне; прагне до самоствердження і самореалізації шляхом саморозвитку професійно-важливих якостей, прагне до проби сил в процесі предметно-перетворювальної діяльності.

Середній: знання суб'єкта про світ праці несистемні, про майбутню професію неповні, адекватно оцінює власні індивідуальні особливості але не може без сторонньої допомоги визначати відповідність професійних вимог обраної професії власним особливостями; рівні розвитку навчальних, пізнавальних і професійних інтересів розбалансовані, навчальні предмети мають ситуативну емоційну привабливість, мотивація допрофесійної підготовки хитка, хоча ставлення до побудови майбутньої професійної кар'єри позитивне; вимагає спонукання до саморозвитку професійно-важливих якостей, потребує підтримки батьків і педагогів до проби сил в процесі предметно-перетворювальної діяльності.

Низький: знання суб'єкта про світ праці часткові, знання про майбутню професію відображають тільки її зовнішній бік, оцінка власних індивідуальних особливостей неадекватна, не має бажання визначати відповідність професійних вимог обраної професії власним особливостями; не розуміє перебіг процесу професійного самовизначення; має низькі рівні розвитку навчальних, пізнавальних і професійних інтересів, мотивація допрофесійної підготовки відсутня, має нейтральне ставлення до побудови майбутньої професійної кар'єри; не прагне до саморозвитку професійно-важливих якостей і проби сил в процесі предметно-перетворювальної діяльності.

Для визначення рівнів сформованості готовності учнівської молоді професійного самовизначення нами було відібрано наступний діагностичний інструментарій:

- для пізнавально-рефлексивного критерію: адаптований співробітниками лабораторії опитувальник „Професійні наміри” (Е. Зеєра);
- для мотиваційного критерію: методики „ОДАНІ – 2”; „Діагностика навчальної мотивації” (Т. Дубовицької), „Мотивація професійної діяльності” (К. Замфір у модифікації А. Реана);
- для процесуально-результативного критерію: розроблені співробітниками лабораторії експертні оцінки.

Означений діагностичний інструментарій дозволяє також виявити комплекс особистісних якостей особистості, які мають сприяти її обґрунтованому професійному самовизначенню і досягненню успіху у майбутній професійній діяльності, а саме готовності до побудови професійної кар’єри в складних умовах конкуренції. Це в першу сприяє виникненню нових відносин і взаємин суб’єктів виховного процесу, прояву самостійності і відповідальності в ухваленні суб’єктом рішення про вибір сфери професійної діяльності тощо.

Сутність поняття „зміст формування” полягає у наступному: зміст визначає сукупність етичних понять, які мають при засвоєнні утворити ціннісні орієнтації особистості. Реалізація змісту має сприяти засвоєнню особистістю таких етичних понять, як добро, зло, обов’язок, сумління, честь, гідність, смисл життя, щастя.

При цьому, ціннісні орієнтації, що утворюються встановлюють загальну спрямованість інтересів та прагнень особистості, вибудовують ієрархію індивідуальних мотивів вибору відповідної професійної сфери, визначають рівень домагань та міру рішучості у реалізації особистої освітньої і професійної траєкторії.

Педагогічні засоби, це інструментарій для впровадження відповідним чином організованої урочної, позаурочної та позашкільної предметно-перетворювальної діяльності учнівської молоді, яка за рахунок змін у змісті й організації навчально-виховного процесу створює умови для свідомого і обґрунтованого вибору ними майбутньої професії.

Сам процес формування готовності учнівської молоді до професійного самовизначення безпосередньо пов’язано з використанням ідей особистісно орієнтованого виховання, за якого вихованець є суб’єктом суспільно значущої поведінки як істотної складової суспільної практики.

Тобто під час формування готовності має відбуватися динамічна взаємодія вихователя та вихованців, спрямована на засвоєння вихованцем у різних видах діяльності цінностей культури, здійснення його самореалізації, самоствердження, особистісний розвиток.

Крім того, така взаємодія спонукає вихованця до свідомої діяльності, спрямованої на вироблення у себе позитивних рис і подолання негативних.

Висновок. Важливість формування в учнівської молоді готовності до професійного самовизначення визначається тим, що від обґрунтованості і

адекватності вибору професії залежить усе подальше життя молоді людини. Дійсно, професійне самовизначення, це подія, яка впливає не тільки на професійну складову життя, а і докорінно змінює його подальший перебіг. Цей вчинок суттєво впливає на сімейні перспективи, на матеріальний добробут, на психологічну гармонію, самооцінку тощо.

Все це обумовлює актуальність продовження досліджень спрямованих на модернізацію змісту, пошуку нових форм суб'єктів профорієнтаційної діяльності закладів освіти різного рівня, інноваційних виховних технологій забезпечення професійного самовизначення особистості. Вивчення досвіду освітньої і виховної практики, свідчить – створені в Україні освітні округи мають потужний потенціал для розгортання професійної орієнтації учнівської молоді.

Список використаних джерел

1. Бех І.Д. Виховний потенціал позашкільної освіти // Теоретико-методичні основи виховання творчої особистості в умовах позашкільних навчальних закладів : Зб. матеріалів наук.-практ. конф. (м. Київ, 30-31 березня 2006 р.). – К., 2006. – С. 4 – 6.

2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : ВТФ “Перун”, 2007. - 1736 с.

3. Гуцан Л. А. Сучасний аналіз форм та методів підготовки учнівської молоді до вибору і успішної реалізації професійної кар'єри / Л. А. Гуцан // Актуальні проблеми професійної орієнтації та професійного навчання населення в умовах соціально-економічної нестабільності : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (28 жовтня 2014 р., м. Київ) : у 2 ч. / уклад. : Л. М. Капченко, С. О. Тарасюк, Л. Г. Авдєєв та ін. К. : ПК ДСЗУ, 2014. – С. 28 – 35.

4. Мельник О.В. Професійна орієнтація учнівської молоді: виклики після індустріального суспільства / О. В. Мельник // Електронний збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. – Запоріжжя : ЗОППО, 2014. – №3(17). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zoippo.zp.ua/pages/el_gurnal/pages/vip17.html

М'якота І.М.,

Київський міський центр зайнятості

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ В МІСТІ КИЄВІ ПЛОТНОГО ПРОЕКТУ ЗІ СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ